

Inget har "avslöjats" om dextropropoxifen

Carl-Gustaf Bergstrand (Läkartidningen 10/99) är inte ensam om att ha reagerat på reportaget om dextropropoxifen i nr 7/99.

»Forskare» duger inte

Beteckningen »forskare» utan närmare specifikation duger inte när man vänder sig till en kår som till stor del är vetenskapligt aktiv.

»Avslöjar» något gör man inte med de för varje läkare kända förhållanden

som presenteras i artikeln, snarare slår man in öppna dörrar.

Författaren förefaller inte förstå skillnaden mellan förekomsten av ett läkemedel i ett obduktionsmaterial och dess förekomst som dödsorsak.

Forskarna uppges tro att de perifert verkande medlen paracetamol och ibuprofen skulle kunna ersätta det centralt verkande dextropropoxifen. Det är möjligt att de besitter kompetens inom de professioner som ursprungli-

gen inte angavs, psykoterapi respektive journalistik, men tydligen inte inom det relevanta området. Detta tillsammans med det faktum att försiktighet vid förskrivning, såsom mycket riktigt påpekas har rekommenderats sedan 1970-talet, skulle kunna ligga bakom den brist på reaktioner som forskarna beklagar sig över.

Boel Söderén

ST-läkare

vid Södersjukhusets röntgenklinik

Replik:

Uppgifter från omfattande metaanalyser

Vi vänder oss till Carl Gustaf Bergstrand, Boel Söderén samt övriga som är intresserade av vår forskning om dextropropoxifen.

Ni rekommenderas läsa rapporten »Dödsfall genom bruk och missbruk av värktabletter», som Läkartidningens reportage utgick ifrån och som i sin tur bygger på sju vetenskapliga artiklar. Av dessa är fyra publicerade i internationella medicinska tidskrifter, ytterligare en är accepterad samt de resterande två är »submitted». Uppgifter om de fyra publicerade artiklarna finns tillgängliga på Medline. Rapporten, som är på 64 si-

dor, ges ut av Fritzes förlag i samarbete med Rättsmedicinalverket och kan rekommenderas från förlaget.

Kort kommentar till sakfrågorna i Boel Söderéns inlägg:

När det gäller frågan om förekomst av dextropropoxifen i obduktionsmaterial i förhållande till fall, där dextropropoxifen antas ha orsakat eller bidragit till dödsfallet, bygger våra uppgifter om antalet dödliga förgiftningar (956 personer under fem år) på rättsläkarnas bedömningar i dödsorsaksintygen. Dextropropoxifen förekom i nästan dubbelt så många fall (1 782 fall).

Uppgifter om dextropropoxifens analgetiska effekt jämfört med alternativa smärtstillare kommer från omfattande metaanalyser, publicerade alltsedan 1960-talet. Det är dessa forskares slutsatser vi redovisat.

Ulf Jonasson

journalist och doktorand på rättsmedicinska institutionen, Uppsala universitet, Uppsala

Birgitta Jonasson

leg psykolog, leg psykoterapeut med specialistkompetens i diagnostik, Uppsala universitet, Uppsala

Om homeopati

Jag läste Hans Isakssons artikel i Läkartidningen 28–29/98 om homeopati. Den första refererande delen av artikeln i Lancet [1] är bra, men jag kan inte alls förstå de konklusioner han drar.

Han skriver att homeopatiska medel inte »är effektivt mot ett enda kliniskt symtom» och inte »kan bota en enda sjukdom».

Samtidigt har han tidigare helt riktigt refererat att homeopati innebär »absolut individualisering av behandlingen».

Inom homeopatin har man mer än 20 medel för behandling av t ex huvudvärk eller högt blodtryck. Valet beror på patientens personlighet, uppväxt, tidigare

sjukdomar, av vad och hur besvären började och hur symtomfloran ser ut.

Att som Isaksson kräver ge »samma behandling mot samma åkomma» är inte homeopati. Sådan behandling skulle betraktas som kvacksalveri av klassiska homeopater. Homeopatin har för övrigt aldrig gett sig ut för att bota sjukdomar eller symtom utan sjuka människor.

När Isaksson i Lancet inte får stöd för att »homeopatin endast har placeboeffekt» drämmer han till med att »dessa resultat har sannolikt en för dem än mindre smickrande förklaring», insinuerande att de homeopatiska forskarna

uppnått sina resultat på ett oärligt sätt. Visserligen har det under senare år avslöjats flera fuskande läkare–forskare, men att av det utdöma en hel, annan forskarkår är inte rätt.

Minimal placeboeffekt

De i Lancet redovisade lyckade resultaten av homeopati kontrar Isaksson med att »man lyckades dock inte visa mot vad». Av en artikel i British Medical Journal 1991 [2] framgår att bäst resultat har man vid allergier och »diseases of the digestive system». Homeopati och akupunktur har länge med framgång använts på djur [3]. En stor littera-